

INTERPELLATION 3/2012 rd

Tryggade villkor för barnfamiljer

Till riksdagen

Statsminister Katainens regering ligger i startgroparna för regeringsperiodens viktigaste rammangling. Hållbarhetsgapet i statsfinanserna, en allt högre försörjningskvot och en ökande stats-skuld sätter press på anpassningsåtgärder.

Mycket av det som sipprat ut i offentligheten om beredningen väcker känslor av oro och ängslan. För att ekonomin ska fås i balans behövs nu lösningar som tydligt visar vilka värderingar makthavarna står för. Om och när knapphetens kalla stjärna lyser, är det viktigt att det förs en samlad debatt om frågorna även på det parlamentariska riksdagsplanet. De planerade nedskärningarna måste redovisas öppet på förhand. Besluten som fattas under rammanglingen kommer att få konsekvenser för varenda finländare under de kommande åren. När det gäller strategierna för barn och familjer måste vi fråga oss ett hurdant Finland vi vill bygga upp.

I sitt program proklamerar Jyrki Katainens regering att "de tre kärnområdena för familjepolitiken är tjänster, inkomstöverföringar samt möjligheterna att kombinera arbete och familjeliv. Genom familjepolitiken skapar man en trygg uppväxtmiljö för barnen och stöder föräldraskapet. Tjänster och förmåner för familjerna utvecklas med beaktande av familjernas olika behov."

Dessa tunga löften om barnens framtid och familjernas vardag väntar på att bli infriade. Barn och familjer har inte haft, och kommer inte att ha, särskilt mycket att hämta i regeringsprogrammet och dess hav av löften. Det enda man hört glunkas om är försämrade service och valfrihet.

Regeringens ideologi och val av värderingar kommer med största tydlighet till uttryck i transfereringsbesluten. Det var ett medvetet val att ytterligare öka gapet mellan dem som av en eller annan orsak är sämre situerade. Skillnaden mellan arbetslöshetsdagpenningen och den lägsta moderskaps-, faderskaps- och sjukdagpenningen som den föregående regeringen lyckades åtgärda är ett faktum igen. Det snäva ekonomiska svängrum som ges vill regeringen använda för att endast höja arbetslöshetsförmånerna. Och ändå vet vi att marginalisering, ökande inkomstklyftor och fattiga barnfamiljer blivit ett allt större problem i vårt land.

Vi centerpartister har ofta frågat oss vad följande passus i regeringsprogrammet de facto betyder: "En gradvis återgång till arbetslivet för dem som får stöd för hemvård av barn ska främjas genom en kombination av tjänsterna inom småbarnsfostran och ekonomiskt stöd. Förutsättningarna för att stödet ska beviljas och andra villkor utreds och avgörs före utgången av 2012."

Enligt uppgifter i offentligheten avser regeringen med detta att åldersgränsen för stöd för hemvård av barn sänks från tre till två år. Det förväntas ge en besparing på 35-40 miljoner euro. Att ändra villkoren för hemvårdsstödet minskar förvisso statens utgifter men tvingar i stället kommunerna att stå för fiolerna.

Ett av avsnitten i regeringsprogrammet är rubricerat "Familjernas, barnens och de ungas välfärd". Om planerna sätts i verket, hur bidrar de till detta? Småbarnsföräldrar fattar besluten om familjens vardag med framförhållning med så

lång tidsmarginal som möjligt, med barnets bästa för ögonen. Även om nyhetsrubrikerna handlar om en fråga som ännu inte är slutbehandlad har de rubbat många familjers planer.

Stödet för hemvård av barn är ett element i det finländska dagvårdssystemet. Här handlar det om barnets bästa. Under årens lopp att man försökt göra dagvårdssystemet så allsidigt som möjligt för att familjen ska ha tillgång till en vårdmodell som är optimal med tanke på barnets utvecklingsfas. Familjernas måste ha genuina valmöjligheter. Centern accepterar inte någon som helst försämring av stödet för hemvård av barn. Detta gäller ändringar i såväl stöd som villkor. Vi vill säkerställa att familjerna kan välja fritt. Det politiska beslutet måste fattas utifrån barnets bästa.

Barnen är olika, familjerna är olika. I en tid då merparten av de finländska barnen lyckligvis har det väl ställt finns det ändå allt fler familjer som har det kämpigt. Beteendeproblemen hos barn har ökat betänkligt. Sorgligt nog drabbas barn ofta av social utestängning och utsatthet. Omhändertagande är en vardagsrealitet i alltför många familjer. Trenden måste brytas. Räkningen blir alltför dyr i framtiden. Det brådskar med det sektorsövergripande program som regeringen utlovat.

De preventiva insatserna för barnfamiljer varierar i de flesta fall på kommunerna. På många orter har nya skyldigheter och ett ökat tryck på ekonomin fått myndigheterna att tumma på tjänsterna till barnfamiljer. Här lovar regeringsprogrammet en ändring. Men den ändringen låter vänta på sig.

Arbetskarriärerna måste förlängas såväl i båda ändarna som i mitten. Trepartsförhandlingar har inletts om frågan. Enligt uppgifter som sipprat ut i offentligheten går förhandlingarna trögt. Som argument för de ändrade villkoren för hemvårds-

stöd anförts att kvinnor får en bättre position på arbetsmarknaden på det viset. Inom familjepolitiken ges i regeringsprogrammet starka utfästelser om åtgärder för att göra det lättare att kombinera arbete och familjeliv.

Statsminister Katainens regering arbetar på ett sätt som lämnar många frågor öppna. På vilket sätt håller stödet för föräldraskap att utvecklas och ökas? Hur engagerar sig staten i hemtjänster och lågtröskeltjänster för barnfamiljer? Vad ska man i det dagliga livet göra för att förhindra att barn bli utslagna? Vad har man gjort för att minska antalet omhändertagna barn? Transfereringar är en av pelarna i regeringen Katainens familjepolitik. Hur återspeglas det i beslutet?

Barnens och familjernas vardag är ett komplex som kräver ansvarstagande av beslutsfattarna långt in i framtiden. Ett beslut som kan synas litet får stora konsekvenser för det dagliga livet.

På grundval av det ovanstående och med hänvisning till 43 § i Finlands grundlag framställer vi följande interpellation till den behöriga ministern:

Med vilka åtgärder avser regeringen säkerställa att barnfamiljerna fritt kan välja mellan olika vårdformer exempelvis så att stödet för hemvård av småbarn såväl till storlek som kvalitet förblir på minst samma nivå som nu,

vilka konkreta metoder har regeringen att förbättra villkoren för barnfamiljer och

på vilket sätt avser regeringen stärka i synnerhet fattiga och utsatta barns och barnfamiljers position?

Helsingfors den 9 mars 2012

Juha Rehula /cent
Kimmo Tiilikainen /cent
Mikko Alatalo /cent
Sirkka-Liisa Anttila /cent
Lasse Hautala /cent
Antti Kaikkonen /cent
Timo Kalli /cent
Anne Kalmari /cent
Elsi Katainen /cent
Inkeri Kerola /cent
Mari Kiviniemi /cent
Esko Kiviranta /cent
Katri Komi /cent
Timo V. Korhonen /cent
Seppo Kääriäinen /cent
Paula Lehtomäki /cent
Jari Leppä /cent
Mika Lintilä /cent

Markus Lohi /cent
Eeva Maria Maijala /cent
Aila Paloniemi /cent
Mauri Pekkarinen /cent
Arto Pirttilahti /cent
Tuomo Puumala /cent
Antti Rantakangas /cent
Eero Reijonen /cent
Markku Rossi /cent
Simo Rundgren /cent
Annika Saarikko /cent
Mikko Savola /cent
Juha Sipilä /cent
Ari Torniainen /cent
Tapani Tölli /cent
Mirja Vehkaperä /cent
Anu Vehviläinen /cent